

Laparoscopie

Een kijkje in de buikholte'

Gynaecologie poli 24

Inleiding

De gynaecoloog heeft voorgesteld en laparoscopie bij u te verrichten. Dit is een ingreep waarbij de arts met een speciaal instrument, de laparoscoop, in de buikholte kan kijken. De gynaecoloog maakt één of twee kleine sneetjes in de buik (soms onzichtbaar in de navel en het schaamhaar), om de laparoscoop en een tastinstrument in de buikholte te brengen. Een laparoscopie kan nodig zijn om de oorzaak van onbegrepen buikpijn of vruchtbaarheidsstoornissen op te sporen. In sommige gevallen kunnen kleine afwijkingen tijdens de laparoscopie meteen worden behandeld. Ook wordt een laparoscopie wel toegepast om een sterilisatie uit te voeren. Verder biedt een laparoscopie de mogelijkheid om kleine stukjes weefsel weg te halen voor verder onderzoek (biopsie) of om andere eenvoudige ingrepen in de buikholte uit te voeren.

Wat staat u te wachten?

Een laparoscopie is een (vrij eenvoudige) ingreep die gemiddeld een half uur in beslag neemt. Meestal wordt de ingreep tijdens een dagopname gedaan, zodat u dezelfde dag weer naar huis mag. Het is echter ook mogelijk dat de arts u liever een dag (en een nacht) in het ziekenhuis opneemt. Dit wordt uiteraard van tevoren met u besproken. Laparoscopie vindt meestal onder volledige narcose plaats.

U mag dan ook vanaf middernacht voorafgaande aan de ingreep niets meer eten of drinken. Regel van tevoren het vervoer naar het huis, want het is verstandig niet onmiddellijk weer zelf aan het verkeer deel te nemen.

Hoe wordt het onderzoek gedaan?

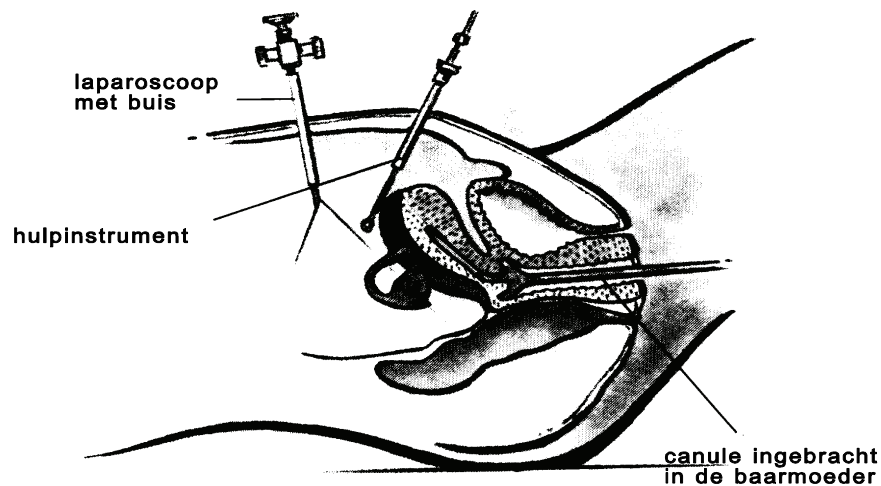
U meldt zich op de afgesproken tijd in het ziekenhuis. Dan wordt u naar uw kamer gebracht. U kleedt zich uit en trekt een operatiehemd aan, waarna u in bed kruipt. Een verpleegkundige neemt uw bloeddruk op en geeft u een kalmerend middel om de spanning voor de ingreep te verminderen. Op een gegeven moment wordt u naar de operatieafdeling gereden en moet u op een operatietafel gaan liggen. De anesthesist brengt u onder een lichte narcose. Als de narcose werkt maakt de gynaecoloog een klein sneetje in of vlak onder de navel. Dan wordt eerst via een dunne naald met een ronde punt circa 2 tot 3 liter gas in de buikholte gebracht. De buik

wordt hierdoor een beetje 'opgeblazen'. Dit vergemakkelijkt het zicht en daardoor wordt de kans op verwonding van darmen of bloedvaten klein. Vervolgens wordt de op een lichtbron aangesloten kijkbuis door een sneetje in de buikholte gebracht.

Aantekeningen

De arts kan nu alle organen in de buikholte goed bekijken. Dit zijn behalve de geslachtsorganen (baarmoeder, eileiders en eierstokken) ook het buikvlies, de blaas, de blinde darm, lever, milt, galblaas en de dikke en dunne darm. Indien nodig maakt de gynaecoloog nog een tweede sneetje, vlak boven of in het schaamhaar. Hier kunnen hulpinstrumenten doorheen worden geschoven, bijvoorbeeld een instrumentje om de organen tijdens het onderzoek opzij te duwen, of een speciaal tangetje waarmee een klein stukje weefsel kan worden weggehaald (biopsie). Vaak wordt vooraf via de schede een klein staafje in de baarmoeder gebracht om deze heen en weer te kunnen bewegen, zodat alles beter te overzien is.

Als het onderzoek en de eventuele behandeling zijn afgelopen, laat de gynaecoloog het gas via een sneetje of de naald weer ontsnappen. De laparoscoop wordt verwijderd en het sneetje of de sneetjes worden verzorgd. Dan gaat u naar de uitslaapkamer.

- Myomen

Myomen, ook wel vleesbomen genoemd, bevinden zich in of op de wand van de baarmoeder. Ze bestaan uit spier- en bindweefsel en variëren in grootte. Al naar gelang van de plaats waar ze zich bevinden, kunnen ze pijn en/of onvruchtbaarheid veroorzaken.

- Onderzoek naar kanker

Na behandeling met medicijnen kan de arts met een laparoscopie zien of het gezwel kleiner wordt of niet. Ook kan laparoscopie antwoord geven op de vraag of een operatie zinvol en uitvoerbaar is. En uiteraard kunnen kleine stukjes weefsel voor nader onderzoek worden weggenomen.

Tot slot

Misschien ziet u tegen de laparoscopie op. Uiteraard is het niet plezierig, maar het gaat hier om een eenvoudige ingreep, waarvan u meestal in korte tijd weer bent opgeknapt. En dankzij de laparoscopie wordt bij u misschien de klacht opgespoord en behandeld, waar u al lange tijd last van had.

(Voor het samenstellen van deze folder is gebruik gemaakt van de folder "Een kijkje in de buikholte" van Mediaselect bv 05/93)

Wat kunt u na het onderzoek verwachten?

U blijft net zo lang in de uitslaapkamer tot u weer wakker bent. Daarna wordt u naar uw kamer gebracht, waar u blijft tot u weer naar huis mag. De eerste 24 uur kunt u wat last hebben van pijn in of op uw schouders. Dat komt omdat er meestal wat gas in de buikholte achterblijft. Het achtergebleven gas wordt vrij snel in het bloed opgenomen en via de longen weer uitgeademd. Op dat moment vermindert ook de schouderpijn.

Sommige patiënten voelen zich de eerste dagen na het onderzoek niet erg fit. Dit is dan de bijwerking van de narcose, die vanzelf weer verdwijnt. Ook kunt u een paar dagen een beetje buikpijn hebben. Soms treedt bloedverlies uit de schede op. De wondjes genezen in de meeste gevallen binnen een week. In sommige gevallen vindt enige tijd na het onderzoek een controle plaats; tijdens het controlebezoek zal de gynaecoloog de resultaten van het onderzoek en/of behandeling met u bespreken. De sneetjes laten heel kleine littekens na, die na verloop van tijd nauwelijks meer te zien zijn.

Kunnen er complicaties optreden?

Waarschuw uw (huis)arts bij het optreden van één of meer van de volgende verschijnselen:

- buikpijn die niet minder maar juist steeds heviger wordt;
- koorts;
- roodheid en zwelling van de wond;
- vochtverlies uit de wond.

De redenen(indicaties) voor laparoscopie op een rijtje:

Bij een laparoscopie kunnen de organen in de buikholte worden bekeken; ze komen ook binnen bereik voor eenvoudige ingrepen, zoals het opheffen van kleine vergroeiingen, sterilisatie en een biopsie. Ook kunnen de oorzaken van verschillende klachten worden opgespoord en zo mogelijk direct worden behandeld. In andere gevallen kan door middel van een laparoscopie worden vastgesteld of een andere, grotere operatie nodig is.

(Voor een opsomming van de redenen, zie volgende pagina's).

- Onvruchtbaarheid

Bij een vruchtbaarheidsonderzoek kan men met behulp van laparoscopie afwijkingen op het spoor komen, die met andere onderzoeksmethoden (o.a. echografie en baarmoederfoto) niet of onvoldoende zichtbaar zijn. Daartoe behoren vergroeiingen, verklevingen, endometriose of een gedeeltelijk afgesloten eileider. Er wordt dan via de baarmoederhals een blauwe vloeistof ingespoten. Zijn de eileiders open, dan wordt de kleurstof in de buikholte zichtbaar. De laparoscopie wordt in dit geval in de tweede week van de cyclus gedaan, dus tussen de laatste menstruatie en de te verwachten ovulatie in.

- Endometriose

Baarmoederslijmvlies, in medische termen endometrium genoemd, kan ook buiten de baarmoeder in de buikholte voorkomen. Tijdens de menstruatie bloeden deze stukjes baarmoederslijmvlies mee. Hierdoor kunnen de menstruaties soms heviger worden, en kunnen bovendien andere klachten als pijn en/of onvruchtbaarheid ontstaan. Met een laparoscopie kan worden vastgesteld waar de 'endometriumhaarden' zich bevinden. Deze kunnen worden verwijderd of behandeld met medicijnen. Na behandeling kan een laparoscopie uitsluitsel geven over het succes ervan.

- Ontstekingen

Bij ontstekingen van de eileiders kan via een laparoscopie worden bekeken hoe ernstig de ontsteking is. Na behandeling kan gekeken worden of de ontsteking weer helemaal over is. Ook kan eventueel wat weefsel worden meegenomen voor bacteriologisch onderzoek.

- Verklevingen

Door ontstekingen of operaties kan littekenweefsel in de buik ontstaan. Dit kan verkleving en verdraaiing van organen tot gevolg hebben, die heel pijnlijk kunnen zijn. Kleine verklevingen kunnen tijdens een laparoscopie worden losgemaakt met een speciaal klein schaartje.

- Inwendige bloedingen

Door een ziekte of een ongeluk kan een bloeding uit een orgaan in de buik optreden. Met een laparoscopie kan worden bepaald waar het bloed vandaan komt. Inwendige bloedingen zijn pijnlijk, niet alleen omdat een orgaan gewond is, maar ook omdat de ophoping van bloed veel pijn kan veroorzaken. Bij een laparoscopie kan het overtollige bloed worden weggezogen.

- Ziekten van andere organen

Meestal wordt een laparoscopie toegepast bij gynaecologisch onderzoek, maar deze kan ook goede diensten bewijzen om aandoeningen aan andere organen in de buik te helpen vaststellen en behandelen.

- Verkrijgen van eicellen

Bij reageerbuisbevruchting wordt laparoscopie soms nog toegepast om eicellen uit de eierstokken te kunnen opzuigen, maar meestal gebeurt dit vaginaal.

- Zwellingen in de buik

Deze kunnen bij vrouwen en mannen via een laparoscopie goed worden onderzocht. Soms wordt ook over buikpijn geklaagd, maar meestal is een zwelling pijnloos.

Enkele bij veel vrouwen voorkomende afwijkingen die gepaard gaan met zwellingen zijn:

- Eierstokvergroting

een eierstok kan vergroot raken door een cyste (een met vloeistof gevulde holte) of een gezwel. Met een laparoscopie kan de gynaecoloog zien waar het hier om gaat. Is het een cyste, dan kan die soms meteen worden leeggezogen. Blijkt het een gezwel te zijn, dan wordt een stukje weefsel weggenomen voor verder onderzoek.

- Eileidervergroting

ook kan een eileider worden afgesloten door een ophoping van vocht. Dit is met een laparoscopie vast te stellen. Bij vruchtbaarheidsstoornissen kan ook worden gekeken of de eileider met een operatie te herstellen is.